

Frederiksborg Amt har fået EU-midler til et internationalt vigtigt naturgenopretningsprojekt i Furesøen

Et stort projekt til 22 mill. skal sikre og forbedre Furesøens enestående natur. Det sker af både internationale og nationale hensyn. EU medfinansierer de 9 mill.

En international perle

Furesø har indtil omkring starten af dette århundrede haft en enestående natur med et stort antal undervandsplanter, der var vidt udbredte i søen. På daværende tidspunkt havde Furesøen således den mest righoldige flora af bundplanter i hele Nordeuropa! Ferskvandbiologer har dengang registreret 35 forskellige planter, der har groet ud til 7-8 meters dybde. I dag er vegetationen meget mere sparsom - planterne ses kun ud til 4-5 meters dybde, der er færre arter og de dækker en meget mindre del af bunden. F.eks er der nu kun planter langs vandkanten i Store Kalv, hvor tidligere hele bunden var dækket.

Furesøen er udpeget som en del af det europæiske Natura 2000 netværk, der omfatter de mest værdifulde naturområder. Det medfører at Danmark har internationale forpligtigelser for at sikre kvaliteten i disse naturområder. I dag lever Furesøen ikke op til de biologiske målsætninger, derfor skal der igangsættes et restaureringsprojekt.

Bedre spildevandsrensning

I midten af 1970'erne toppede forureningen af Furesøen med spildevand. På det tidspunkt blev der hvert år hældt mange tons forurenende fosfor i søen. Siden da er der gjort en stor indsats for at nedsætte forureningen af søen. Det seneste afgørende skridt kom, da Miljøklagenævnet i november 2001 stadfæstede Danmarks skrappeste krav til Stavnsholt renseanlæg. Fremover vil Stavnsholt renseanlæg således kun kunne udlede maksimalt 180 kg fosfor til søen om året. Det svarer til, at det vand, der udledes er næsten lige så fosforfattigt som søvandet.

“Det er glædeligt, at kommunerne er nået så langt med spildevandsrensningen, at Frederiksborg og København Amters fælles krav til forureningsbekæmpelsen er opfyldt. Således er forureningen med fosfor reduceret med over 95% i forhold til midten af 1970'erne. Faktisk svarer niveauet til forholdene omkring 1910, hvor området omkring Furesøen kun i meget ringe grad var bebygget, så nu er det på tide at gøre arbejdet færdigt med en hjælpende hånd til søens dyr og planter”, siger Philip Heimbürger (O),

formand for Frederiksborg Amts Udvalg for Teknik & Miljø.

Problemet er i søbunden.

Det vigtigste miljøproblem i Furesøen i dag er, at der fra tidligere tiders forurening er ophobet store mængder fosfor på søbunden. Hver sommer, når ilten forsvinder i bundvandet, frigives omkring 10 tons fosfor og virker som gødning for algerne. Det giver grønt og uklart vand med deraf følgende dårlige forhold for dyr og bundplanter. Om efteråret lægger fosforen sig tilbage på søbunden, for at frigives igen den følgende sommer - en ond cirkel, som skal brydes.

...og i fiskebestanden

Desuden er et skævt forhold mellem bestandene af rovfisk og såkaldte skidtfisk med til at gøre Furesøens tilstand ustabil. Skidtfiskene spiser store mængder dafnier og vandlopper, som så ikke kan sørge for at holde algerne nede. Resultatet bliver flere alger og mere grønt vand. Det er de to nævnte problemer EU nu har bevilliget penge til at løse. Løsningen består dels i tilførsel af ilt til bunden og dels i opfiskning af skidtfisk. Tilførsel af ren ilt til bunden i sommerhalvåret skal sikre, at der ikke bliver iltfrie forhold i søen og fosforfrigivelse fra bunden. Opfiskning af 80% af skidtfiskene vil betyde en mere stabil og naturlig fiskesammensætning til gavn for søens vandkvalitet.

Det rigtige projekt

“Når jeg ser på søens fosforproblemer, er der ikke tvivl om, hvor der skal gribes ind: Man kan bruge et trecifret millionbeløb på at fjerne 180 kg fosfor ved at anlægge en spildevandsledning fra Stavnsholt renseanlæg til Øresund - eller man kan bruge i omegnen af 20 millioner over 4 år til at fjerne 10 tons fosfor. Vi er ikke i tvivl om, at restaurering af søen er den rigtige vej at gå - både miljømæssigt og samfundsøkonomisk. At vi er sluppet gennem EU's nåleøje er jo også en blåstempling af, at det såvel miljømæssigt som samfundsøkonomisk er det rigtige projekt på det rigtige tidspunkt”, siger Philip Heimbürger .

Tilsagn fra Farum Kommune

Projektet finansieres med 40 % af EU og 30 % af Frederiksborg Amt. “Vi har sendt en officiel henvendelse til Farum Kommune og forventer at de vil være positive medspillere til projektet og finansiere de sidste 30 % svarende til ca 6.5 mill kroner over 4 år” oplyser udvalgsformand Philip Heimbürger og tilføjer: “Det er trods alt billigere for kommunen end en ny spildevandsledning til Øresund”. Han regner først med svar fra Farum Kommune sidst i august. Restaurering af Furesøen bliver amtets hidtil største

naturgenopretningsprojekt og også landets største inden for sørestauring.

Information til borgerne

Frederiksborg Amt er gået i gang med de indledende forberedelser til projektet. Der skal udarbejdes aftaler med rådgiver og entreprenører, som skal stå for den praktiske udførelse af projektet. "Hele informationsdelen af projektet er vigtig - der vil blive gjort en stor indsats, for at informere borgerne grundigt om projektet", slutter Philip Heimbürger. Der er planer om en folder, website, informations-tavler, udstillinger og her i løbet af efteråret afholder amtet et stort informationsmøde for alle der vil høre mere om planerne. På mødet skal der nedsættes en følgegruppe, hvor de forskellige interessegrupper får mulighed for at blive repræsenteret.

De helt konkrete tiltag med at pumpe ilt ned i bundvandet og opfiske skidtfisk vil tidligt kunne gå i gang til foråret. Inden da skal der bestilles en stor iltningstank, fiskenet, m.v. Frederiksborg Amt ser frem til at komme i gang med projektet, der ikke bare vil blive til gavn for dyre- og plantelivet, men også for de mange brugere af søen bl.a. badegæsterne. De kan glæde sig til renere badevand.